T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2016 / 68
KARAR NO : 2017 / 2
KARAR TR : 20.2.2017

ÖZET : İş ve İdare Mahkemelerinde görülen davalarda, vefat eden C.M. isimli kişinin, davacı/davalı firmayla olan ilişkisinin, hizmet akdi kapsamında değerlendirilip değerlen-dirilmeyeceği açısından bir ilgi bulunmasına karşılık, davaların aynı konu ve sebebe dayanmadığı; uyuşmazlığın farklı hukuki sebeplerle çıkarıldığı, yargısal denetimin farklı mevzuat çerçevesinde yapılarak çözüme ulaşıldığı hususları gözetildiğinde; 2247 sayılı Yasanın 24. maddesinde öngörülen "konu ve dava sebebinin aynı olması" ve "hakkın yerine getirilmesinin imkansız bulunması" koşullarını taşımayan hüküm uyuşmazlığının giderilmesi BAŞVURUSUNUN REDDİ gerektiği hk.

K A R A R

Hüküm Uyuşmazlığının
Giderilmesi
İsteminde Bulunan
(Adli Yargıda Davalı,
İdari Yargıda Davacı) : T.M. Turkey Metal Sanayi ve Ticaret A.Ş.
(Eski Ünvanlar: O. Çelik Servis Merkezi A.Ş.
T.S. İstanbul Çelik Servis Merkezi A.Ş.
T.E. Paslanmaz Çelik Servis Merkezi A.Ş.)
Vekili :Av.N.K./G./T.
Karşı Taraf(Davacılar)
/Adli Yargıda : C.M. mirasçıları: A.M., Y.M.,
B.M., H.M., S.M.,
S.M., F.M.
Vekilleri : Av.Y.G., Av.M.T., Av.F.Y.,
Av. R. D., Av. C. T.
İhbar Olunan/
Adli Yargıda : A.O. Sigorta Şirketi A.Ş.
Vekili : Av. Özlem Kıvanç Öztürk
Karşı Taraf(Davalı)
/İdari Yargıda : Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı
Vekili : Av. İlhan Türkoğlu

O L A Y : I- Davacılar C.M. mirasçıları; A.M., Y.M., B.M., H.M., S.M., S.M., F.M.'un vekili tarafından; Davalı T.K.E. Paslanmaz Çelik Servis Merkezi A.Ş.ne karşı dava dilekçesinde; müvekkillerinin murisi C.M.'un 17.7.2008 tarihinde, davalının işyerinde çatı onarımı için çalıştığı sırada, davalı tarafından yeterli ve gerekli güvenlik önlemleri alınmadığı için yüksekten düşme nedeniyle kaldırıldığı hastanede vefat ettiğini; olayın, davalı tarafin alması gereken zaruri ve yaşamsal öneme sahip tedbirleri almamasından dolayı meydana geldiğini, olayın ardından davalının gerekli yardım ve destekte bulunmadığını; müvekkillerinden müteveffanın 43 yıllık eşi A.M.'un tüm yaşamını müteveffanın temin etmekte olduğunu, vefatı nedeniyle destekten yoksun kaldığını, herhangi bir Sosyal Güvenlik Kurumundan da geliri bulunmadığını, müteveffanın ölümünden doğal olarak en fazla etkilenen kişi olduğunu ve psikolojik olarak da yıkıldığını; müvekkillerinden S.M.'un da henüz evlenmediğini, müeveffanın ölümü ile destekten yoksun kaldığını; diğer müvekkilleri Y., B., H., S. ve F. için manevi tazminat verilmesi gerektiğini ifade ederek; fazlaya ilişkin taleplerinin saklı tutulması kaydıyla, müvekkili A.M. için 5.000 YTL maddi (Destekten yoksun kalma tazminatı), 15.000YTL manevi olmak üzere toplam 20.000 YTL tazminatın; müvekkillerinden Songül için 5.000 YTL maddi (destekten yoksun kalma tazminatı), 10.000YTL manevi tazminat olmak üzere toplam 15.000 YTL tazminatın; diğer müvekkilleri Y., B., H., S. ve F.'in in her birisi için 10.000 YTL manevi tazminatın, kaza tarihinden itibaren yasal faizleri ile birlikte davalıdan tazmini istemiyle 22.8.2008 tarihinde adli yargı yerinde dava açmıştır.

Bu dava A. /OYAK Sigorta A.Ş.ne de ihbar edilmiştir.

Kartal 1.İş Mahkemesi, 3.8.2010 gün ve E:2008/428, K:2010/585 sayı ile, davanın genel hükümlere göre Asliye Hukuk Mahkemesinde çözümlenmesi gerektiğinden bahisle görevsizlik kararı vermiş, bu karar temyiz edilmiştir.

Yargıtay 21.Hukuk Dairesi; 5.4.2012 gün ve E: 2010/10525, K:2012/5282 sayı ile, somut olayda taraflar

arasında işçi, işveren, işveren vekili ilişkisi (hizmet ilişkisi) bulunduğundan tazminat istemli davanın İş Mahkemesinde bakılmasının gerektiği; Mahkemece, kazalının hizmet akdine dayalı olarak çalıştığı, dolayısıyla, ölümle sonuçlanan olayın iş kazası olduğundan işin esasına girilerek davacıların maddi ve manevi tazminat istemleri hakkında bir karar verilmesi gerekirken, hukuki değerlendirmede yanılgıya düşülerek dava dilekçesinin görev yönünden reddine dair hüküm kurulmasının usul ve yasaya aykırı olduğu gerekçesiyle, temyiz istemini kabul ederek hükmün bozulmasına karar vermiştir.

Davacılar vekili, 28.6.2013 tarihinde kayda giren dilekçe ile, müvekkillerinden A.M. için, maddi tazminat yönünden dava değerini 7.785.91 TL olarak ıslah etmiştir.

İSTANBUL ANADOLU 13.İŞ MAHKEMESİ; 28.2.2014 gün ve E:2013/987, K:2014/110 sayı ile, "(…)Dava iş kazasına dayalı maddi manevi tazminat istemine ilişkin olup deliller toplanmış, tanıklar dinlenmiş, bilirkişi incelemesi yaptırılmıştır.

Mahkememizin 2008/428 Esas -2010/585 esas(Karar olacak) sayılı görevsizliğe ilişkin kararı taraflar arasında hizmet ilişkisi bulunması nedeniyle bozulmuş mahkememizce bozma ilamına uyulmuştur.

Kazalı İşçi C.M.'un davalı işverenlik işçisi olarak çalışmakta iken 17/07/2008 tarihinde meydana gelen iş kazası sonucu yaşamını yitirdiği hak sahiplerine kurumca gelir bağlandığı, anlaşılmıştır.

Dosya kapsamına uygun kusur bilirkişi raporuna göre meydan gelen kazada davalı işverenliğin % 35 oranında yine ceza mahkemesinde mahkumiyetine karar verilen davalı şirket müdürünün % 5 oranında olmak üzere toplam kusurun % 40 olduğu, kazalı C.M.'un ise % 60 oranında kusurlu oldukları anlaşılmıştır. Her nekadar davalı vekili şirketin sorumluluğunun hesaplama yapılırken kusur oranının % 35 olarak dikkate alınması gerektiğini savunmuş ise de, meydana gelen iş kazasında kusuru bulunanlar zarardan kusurun tamamı üzerinden müştereken ve müteselsilen sorumlu olduklarından bu savunmaya itibar edilmemiştir.

Davacıların talep edebileceği maddi tazminat dosyadaki verilere uygun hesap bilirkişi raporu ile hesaplanmış, kurumca bağlanan ilk peşin değerli gelir olan 25.093,31 -TL ile 263,79 -TL sosyal yardım zamlı toplamı olan 25.357,10 TL'nin hesaplanan maddi tazminat tutarı olan 33.143,04 -TL'den indirilmesi sonrasında davacılardan kazalının eşi A.M.'un maddi zararının 7.785,91 TL olduğu anlaşılmış diğer davacı S.M.'un maddi zararının bulunmadığı görülmüş, maddi tazminat isteminin kısmen kabulü yönünde karar verilmiştir.

Davacıların murisinin meydana gelen iş kazası sonucu, yaşamını yitirmesi ile eşi ve çocukları olan davacıların manevi acı ve üzüntüye maruz kaldıkları sabit olup tarafların kusur durumu meydana gelen iş kazanın niteliği tarafların ekonomik ve sosyal durumları dikkate alınarak manevi istemlerinin kısmen kabulüne karar vermek gerekmiş aşağıdaki şekilde hüküm kurulmuştur.

HÜKÜM: Gerekçesi yukarıda açıklandığı üzere;

1-Davacının maddi tazminat talebine ilişkin DAVANIN KISMEN KABULÜNE, 7.785,91-TL maddi tazminatın 17/07/2008 tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte davalıdan alınarak davacıya verilmesine,

FAZLAYA İLİŞKİN TALEBİN REDDİNE,

2-Davacının manevi tazminat talebine ilişkin DAVANIN KISMEN KABULÜNE,

Davacı A.M. için 15.000,00-TL, davacılar Y.M., BELGİN MALKOÇ, H.M., S.M., S.M., FİLİZ MALKOÇ'un her birisi için ayrı ayrı 6.000,00-TL olmak üzere toplam 51.000,00-TL Manevi tazminatın 17/07/2008 tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte davalıdan alınarak davacılara verilmesine(…) karar vermiş, temyiz edilmesi üzerine Yargıtay 21.Hukuk Dairesince 26.3.2015 gün ve E:2014/22771, K:2015/6468 sayı ile onanan karar kesinleşmiştir.

II- Adli yargı yerindeki dava devam ederken, Davacı T.S. İstanbul Çelik Servis Merkezi A.Ş. vekili tarafından, Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığına karşı 9.7.2010 tarihinde idari yargı yerinde açtığı davaya ilişkin dilekçesinde; Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı, İstanbul Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü Pendik Sosyal Güvenlik Merkezi Müdürlüğünün 27.5.2010 tarihli ve B.13.2.SGK.4.34.10.13-XXIV/ sayılı, 1.916TL idari para cezası verildiğine ilişkin kararının, müvekkil şirkete, 09.06.2010 tarihinde tebliğ edildiğini; bu kararda "4 4391 08 1133779 34 16 08 sicil numaralı müvekkil işyeri ile ilgili olarak, 2. maddede belirtilen yükümlülüğü yerine getirmediği gerekçesi ile, müvekkilim aleyhine, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 102. maddesine istinaden 1.916TL. tutarında idari para cezası uygulandığını," denildiğini; müvekkili şirket aleyhine uygulanan idari para cezasının, "17.07.2008 tarihinden itibaren sigortalı çalıştırmaya başlanılmasına rağmen, 5510 Sayılı Kanun'un 11. maddesinde öngörülen işyeri bildirgesinin en geç sigortalı çalıştırmaya başlanan tarihte kuruma verilmemesi" nedenine dayandırıldığını; ancak, davalı idare tarafından, sigortalı olarak kabul edilen ve bu nedenle müvekkil şirket aleyhine ceza kesilmesine neden olan C.M. isimli şahısın, müvekkilinin şirketin işçisi olmadığını, nitekim buna ilişkin olarak, Kartal 4. Asliye Ceza Mahkemesi'nin E:2008/ 709, sayılı dosyası ile ve halen Kartal 1. İş Mahkemesi'nin E:2008/428 sayılı dosyası ile görülmekte olan davalarda,

gerek mahkeme kararı ve gerekse bilirkişi raporu ile sabit bulunduğunu; bu nedenle, davalı idare tarafından, re'sen hizmet tespiti ile, İş Kanunu kapsamında olmamasına rağmen bu kişinin işçi olduğu kabul edilerek, hakkında işe giriş bildirgesi verilmediği gerekçesi ile, müvekkili şirkete ceza uygulanmasının kanuna aykırı olduğunu ifade ederek; Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı/ İstanbul Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü/Pendik Sosyal Güvenlik Merkezi Müdürlüğü'nün, 27.05.2010 tarihli ve B.13.2.SGK.4.34.10.13-XXIV/ sayılı,1.916TL. tutarındaki idari para cezası kararının iptalini talep etmiştir.

İstanbul 2.İdare Mahkemesi; 10.12.2010 gün ve E:2010/1458, K:2010/2267 sayı ile, "(…) 5510 sayılı yasanın 102.maddesinde yer alan 'İtiraz takibi durdurur. Kurumca itirazı reddedilenler' ifadesi dikkatle incelendiğinde dava açma yoluna başvurabilecek kişilerin 'itirazı reddedilenler' olduğu açıkça anlaşılmaktadır. Yani itirazın reddi üzerine ancak dava yoluna başvurulabilir. Aksi bir yorumda itirazı reddedilenlerin 30 günlük dava açma süresi içerisinde, itiraz etmeden doğrudan dava açma yoluna gidenlerin ise 60 gün içerisinde dava açma yoluna başvurabileceği gibi bir anlam

doğar ki bu yasanın öngörmek istediği özel dava açma süresine ilişkin amaca aykırı olacaktır. Yine yasa uyarınca itirazın takibi durdurması da yasa koyucunun uyuşmazlığı ilk önce idari aşamada çözmek istediğini açıkça ortaya koymaktadır. Kaldı ki itiraz ile takibi duracak bir işleme karşı doğrudan dava açma yoluna gitmenin manasız olduğu açıktır.

Davacı tarafından Kartal 1.İş Mahkemesinde açılan davada C.M. ile şirketi arasındaki ilişkinin hizmet akdine dayanmadığının tespit edildiğini ifade etmekte ise de, yukarıda anılan yasanın 102.maddesi uyarınca süresi içerisinde itiraz edilmediği ve idari anlamda işlemin kesinleştiği anlaşıldığından sonradan yapılan başvurunun reddi üzerine tesis edilen işlemde ve para cezasına ilişkin kararda mevzuata ve hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, davanın reddine…" karar vermiş; itiraz edilmesi üzerine bu karar, İstanbul Bölge İdare Mahkemesince 12.01.2012 gün ve E:2011/4047, K:2012/620 sayılı kararı ile bozulmuş; karar düzeltme istemi de aynı Mahkemece, 20.6.2012 gün ve E:2012/9235, K:2012/12232 sayı ile reddedilmiştir.

İSTANBUL 2.İDARE MAHKEMESİ; 4.3.2013 gün ve E:2012/1295, K:2013/439 sayı ile,"(…) Dava, davacı şirketin, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 11. maddesine muhalefet ettiğinden bahisle aynı Kanun'un 102. maddesine istinaden 1.916,00-TL tutarında idari para cezası ile tecziyesine ilişkin 27.05.2010 tarihli işlemin iptali istemiyle açılmıştır.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 11. maddesinin 3.fıkrasında, işverenin, örneği Kurumca hazırlanacak işyeri bildirgesini en geç sigortalı çalıştırmaya başladığı tarihte Kuruma vermekle yükümlü olduğu kuralı yer almıştır.

Yine aynı Yasa'nın 102.maddesinin (b) fıkrasında; 11 inci maddede belirtilen bildirgeyi, Kurumca belirlenen şekle ve usûle uygun vermeyenler veya Kurumca internet, elektronik veya benzeri ortamda göndermekle zorunlu tutulduğu halde, anılan ortamda göndermeyenler veya bu Kanunda belirtilen süre içinde Kuruma vermeyenlere; 1) Kamu idareleri ile bilânço esasına göre defter tutmak zorunda olanlar için asgari ücretin üç katı tutarında, 2) Diğer defterleri tutmak zorunda olanlar için asgari ücretin iki katı tutarında, 3) Defter tutmakla yükümlü olmayanlar için bir aylık asgari ücret tutarında, idari para cezası uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

Dava dosyasının incelenmesinden; davacı şirkete ait fabrikada iş kazası meydana gelmesi üzerine yapılan inceleme sonucu hazırlanan 23.12.2008 tarih ve 20626/İNC/106 sayılı raporda; çatı onarımı esnasında iş kazası sonucu hayatını kaybeden C.M. isimli kişinin davacı çalışanı olduğu, çatı onarımı ile ilgili olarak işçi çalıştırmaya başlandığı halde işyeri bildirgesinin Kuruma verilmediğinin belirtildiği, yapılan bu tespit uyarınca, davacı şirket tarafından sigortalı çalıştırılmaya başlanılmış olmasına rağmen, 5510 sayılı Kanun'un 11. maddesi uyarınca işyeri bildirgesi verme yükümlülüğünün yerine getirilmediğinden bahisle aynı Kanun'un 102. maddesi uyarınca davacı şirkete 1.916,00-TL tutarında idari para cezası verildiği, bunun üzerine bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

5510 sayılı Kanun'un 4. maddesinde, hizmet akdi ile bir veya birden fazla işveren tarafından çalıştırılanların sigortalı sayılacakları belirtilmiş olup, 4857 sayılı İş Kanunu'nun 8. maddesinde ise (hizmet akdi) iş sözleşmesi, bir tarafın (işçi) bağımlı olarak iş görmeyi, diğer tarafın (işveren) da ücret ödemeyi üstlenmesinden oluşan sözleşme olarak tanımlanmıştır.

Uyuşmazlık konusu olayda, iş kazası meydana gelmesi nedeniyle davacı şirkette yapılan incelemede, çatı onarımı işi için anlaşmaya varılan kişinin yanında çalışan C.M. isimli kişinin davacı çalışanı olduğunun kabul edildiği, yukarıda yer verilen 4857 sayılı İş Kanunu'nun 8. maddesinde (hizmet akdi) iş sözleşmesinin tanımının yapıldığı, buradaki tanıma göre iş akdinin oluşabilmesi için en önemli hususun "bağımlı çalışma" unsuru olduğu, dolayısıyla davacı şirket ile C.M. arasında bir hizmet akdinden söz etmenin mümkün olmadığı, C.M.'un, davacı şirket ile Şükrü Işık isimli kişi arasındaki yapım sözleşmesi (çatı onarımı) kapsamında olay mahallinde bulunduğu anlaşılmaktadır.

Bu durumda, iş kazası sonucu vefat eden C.M. isimli kişinin davacı çalışanı olmadığı anlaşıldığından, davacı şirketin çatı onarımı işi ile ilgili olarak sigortalı çalıştırmaya başladığı halde 5510 sayılı Kanun'un 11. maddesi uyarınca işyeri bildirgesi verme yükümlülüğünü yerine getirmediğinden bahisle idari para cezası ile tecziyesine ilişkin işlemde hukuka uyarlık bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Açıklanan nedenlerle; dava konusu işlemin iptaline…" karar vermiş; itiraz edilmesi üzerine İstanbul Bölge İdare Mahkemesince, 5.11.2013 gün ve E:2013/14071, K:2013/16537 sayı ile onanan, karar düzeltmi istemi de aynı Mahkemece, 18.3.2014 gün ve E:2014/2883, K:2014/4625 sayı ile reddedilen karar kesinleşmiştir.

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİNDEN İSTEK: T.M. Turkey Metal Sanayi ve Ticaret A.Ş. vekili tarafından, Uyuşmazlık Mahkemesi'ne Sunulmak Üzere, İstanbul Anadolu 13. İş Mahkemesi Hakimliği'ne verilen 30.4.2015 tarihli dilekçede; "(…)Müvekkil T.M. Turkey Metal Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin Kartal'da bulunan fabrika binasında, 17.07.2008 yılında, çatı tamiri sırasında ölümlü bir kaza meydana gelmiştir.

Kaza sonucu, Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı tarafından, 17.07.2008 tarihinden itibaren sigortalı çalıştırılmaya başlanılmış olmasına rağmen, 5510 sayılı kanunun 11. maddesinde öngörülen işyeri bildirgesinin en geç sigortalı çalıştırmaya başlanılan tarihte kuruma verilmemesi nedeni ile müvekkil şirket aleyhine 1.916,00TL. idari para cezası kesilmiştir.

Müvekkil şirket tarafından, kesilen idari para cezasının iptali istemi ile İstanbul 2. İdare Mahkemesi'nin 2012/1295E. sayılı dosyası ile dava açılmış, yapılan yargılama sonucunda, mahkemece, 04.03.2013 tarihli 2013/439 sayılı karar ile "KAZANIN İS KAZASI OLMADIĞINA" hükmedilerek idari para cezası iptal edilmiştir.

İstanbul 2. İdare Mahkemesi'nin 2012/1295E., 2013/439K. sayılı hükmü, İstanbul Bölge İdare Mahkemesi'nin 05.11.2013 tarih 2013/14071E., 2013/16537K. sayılı hükmü ile onanmış, SGK'nın karar düzeltme talebi de, İstanbul Bölge İdare Mahkemesi'nin 18.03.2014 tarih 2014/2883E., 2014/4625K. sayılı hükmü ile reddedilmesi sonucu da kesinleşmiştir.

Bölge İdare Mahkemesi kararı tarafımıza 22.04.2014 tarihinde tebliğ edilmiştir.

Söz konusu kaza nedeni ile ölen kişinin mirasçıları tarafından da, müvekkil şirket aleyhine İstanbul Anadolu 13. İş Mahkemesi'nin, 2013/987E. sayılı dosyası (Eski Dosya: Kartal 1. İş Mahkemesi 2008/428E.) ile maddi ve manevi

tazminat talebi ile de dava açılmıştır.

Ancak, mahkemenin 2008/428E., 2010/585K. sayılı görevsizlik kararının, Yargıtay 21. Hukuk Dairesi'nin 05.04.2012 tarihli, 2010/10525E., 2012/5282K. sayılı ilamı ile bozulmuş olması sonucu, mahkemece, bu defa davaya konu edilen kazanın "İŞ KAZASI OLDUĞU" kabul edilmiştir.

İstanbul Anadolu 13. İş Mahkemesi'nin, 2013/987E., 2014/110K. sayılı hükmü Yargıtay 21. Hukuk Dairesi'nin 26.03.2015 tarihli 2014/22771E., 2015/6468K. sayılı onama kararı ile kesinleşmiş, onama kararı tarafımıza 16.04.2015 tarihinde tebliğ edilmiştir.

2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesi'nin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un, 2592 sayılı yasayla değişik 24. maddesi;

"Adli, idari ve askeri yargı mercilerinden en az ikisi tarafından görevle ilgili olmaksızın, kesin olarak verilmiş veya kesinleşmiş, aynı konuya ve sebebe ilişkin, taraflardan en az biri aynı olan ve kararlar arasındaki çelişki yüzünden hakkın yerine getirilmesi olanaksız bulunan hallerde hüküm uyuşmazlığının varlığı kabul edilmektedir."

şeklinde düzenlenmiştir.

Söz konusu düzenlemeye binaen, müvekkil şirketin tarafı olduğu davalarda, adli ve idar mahkeme arasında HÜKÜM UYUŞMAZLIĞI oluştuğundan, söz konusu uyuşmazlı giderilmesi için Sayın Mahkeme'nize başvuruda bulunma zorunluluğu doğmuştur.

SONUÇ VE İSTEM: Yukarıda açıklanan ve re'sen dikkate alınacak sair nedenlerle,

İstanbul Anadolu 13. İş Mahkemesi'nin, 28.02.2014 tarihli, 2013/987E., 2014/110K. sayılı hükmü ile,

İstanbul 2. İdare Mahkemesi'nin, 04.03.2013 tarihli 2012/1295E., 2013/439K. sayılı hükmü arasındaki,

"HÜKÜM UYUŞMAZLIĞININ GİDERİLMESİNİ"…" Uyuşmazlık Mahkemesinden talep etmiştir.

Başkanlıkça, 2247 sayılı Yasanın 24. ve 16. maddelerine göre ilgili Başsavcıların yazılı düşünceleri istenilmiştir.

DANIŞTAY BAŞSAVCISI; "(…)2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 2592 sayılı Kanun ile değişik 24'üncü maddesinin birinci fıkrasında, "1 nci maddede gösterilen yargı mercilerinden en az ikisi tarafından, görevle ilgili olmaksızın kesin olarak verilmiş veya kesinleşmiş aynı konuya ve sebebe ilişkin, taraflarından en az biri aynı olan ve kararlar arasındaki çelişki yüzünden hakkın yerine getirilmesi olanaksız bulunan hallerde hüküm uyuşmazlığının varlığı kabul edilir." hükmü yer almaktadır.

Anılan hükme göre, hüküm uyuşmazlığının varlığı için:

a) Uyuşmazlık yaratan hükümlerin, adli, idari veya askeri yargı mercilerinden en az ikisi tarafından verilmesi,

b) Konu, dava sebebi ve taraflardan en az birinin aynı olması,

c) Her iki kararın da kesinleşmiş olması,

d) Kararlarda davanın esasının hükme bağlanması,

e) Kararlar arasındaki çelişki nedeniyle hakkın yerine getirilmesinin olanaksız bulunması,

Koşullarının birlikte gerçekleşmesi aranmaktadır.

Hüküm uyuşmazlığı bulunduğu ileri sürülen adli ve idari yargı kararlarının incelenmesinden, adli ve idari yargı yerlerince verilmiş ve yasa yollarına başvurularak kesinleşmiş kararlar oldukları; davaların taraflarından en az birinin (Thyssenkrupp A.Ş) aynı olduğu anlaşılmıştır.

Her iki yargı yerinde açılan davalar konu yönünden incelendiğinde;

İdari yargı yerinde; çalıştırılan işçi için işyeri bildirgesi verme yükümlülüğünün yerine getirilmemesi nedeniyle verilen idari para cezasının iptali istemiyle dava açılmış, adli yargı yerinde ise; çatı tamiri sırasında meydana gelen kazada ölen C.M.'un mirasçıları tarafından maddi ve manevi tazminat davası açılmıştır.

Dolayısıyla davaların aynı konu ve sebebe dayanmadığı gibi, konusu ve hukuki sebepleri farklı olan adli ve idari yargı kararları arasındaki çelişki yüzünden hakkın yerine getirilmesinin olanaksız olduğundan ve hüküm uyuşmazlığının bulunduğundan da söz edilemez .

SONUÇ: Açıklanan nedenlerle, İstanbul 2. İdare Mahkemesinin 4.3.2013 tarih ve E:2012/1295, K:2013/439 sayılı kararı ile İstanbul Anadolu 13. İş Mahkemesinin 28.2.2014 tarih ve E:2013/987, K:2014/110 sayılı kararları arasında hüküm uyuşmazlığı bulunmadığından başvurunun reddine karar verilmesi gerekeceği…" yolunda düşünce vermiştir.

YARGITAY CUMHURİYET BAŞSAVCISI; "(…)İdari ve adli yargı kararları arasında oluştuğu ileri sürülen hüküm uyuşmazlığının çözümü için; öncelikle hüküm uyuşmazlığının oluşup oluşmadığının belirlenmesi gerekmektedir.

2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun 2592 sayılı Kanun ile değişik 24. maddesinin birinci fıkrasında, "7 inci maddede gösterilen yargı mercilerinden en az ikisi tarafından, görevle ilgili olmaksızın kesin olarak verilmiş veya kesinleşmiş aynı konuya ve sebebe ilişkin, taraflarından en az biri aynı olan ve kararlar arasındaki çelişki yüzünden hakkın yerine getirilmesi olanaksız bulunan hallerde hüküm uyuşmazlığının varlığı kabul edilir." hükmü yer almaktadır.

Anılan hükme göre, hüküm uyuşmazlığının varlığı için:

a- Uyuşmazlık yaratan hükümlerin, adli, idari veya askeri yargı mercilerinden en az ikisi tarafından verilmesi,

b- Konu, dava sebebi ve taraflardan en az birinin aynı olması,

c- Her iki kararın da kesinleşmiş olması,

d- Kararlarda davanın esasının hükme bağlanması,

e- Kararlar arasındaki çelişki nedeniyle hakkın yerine getirilmesinin olanaksız bulunması,

Koşullarının birlikte gerçekleşmesi aranmaktadır.

Hüküm uyuşmazlığı bulunduğu ileri sürülen kararların incelenmesinde; ortada, adli ve idari yargı yerlerince verilmiş ve yasa yollarına başvurularak şeklen kesinleşmiş; taraflarından en az birinin (Thyssenkrup A.Ş.) aynı olduğu kararların bulunduğu ve tüm kararlarda da davanın esasının hükme bağlandığı ve yasa yollarının tüketildiği anlaşılmıştır.

Ancak, anılan Mahkemelerce verilen hükümlerin konu ve dava sebebinin aynı olup olmadığı konusunun ayrıca

incelenmesinde fayda bulunmaktadır.

İstanbul 2. İdare Mahkemesindeki dava; çalıştırılan işçi için işyeri bildirgesi verme yükümlülüğünün yerine getirilmemesi nedeniyle verilen idari para cezasının iptali istemiyle açılmış ve Mahkemece davaya konu işlemde hukuka uyarlık bulunmadığı sonucuna ulaşıldığı gerekçesiyle işlemin iptaline karar verilmiştir.

İstanbul Anadolu 13. İş Mahkemesindeki dava ise, çatı tamiri sırasında meydana gelen kazada ölen C.M.'un mirasçıları tarafından maddi ve manevi tazminat istemiyle açılmış ve Mahkemece davanın kısmen kabulüne karar verildiği anlaşılmıştır.

Bu duruma göre, İdare Mahkemesindeki davanın, idari para cezasının iptaline; İş Mahkemesindeki davanın maddi ve manevi tazminat istemlerine ilişkin olması karşısında, İdare Mahkemesi ile İş Mahkemesi kararları arasında hüküm uyuşmazlığı bulunduğunun kabulü için gerekli olan koşullardan, "konu ve dava sebebinin aynı olması" koşulunun gerçekleşmediği sonucuna varılmıştır.

SONUÇ:

Açıklanan nedenlerle, adli ve idari yargı mercileri tarafından esasa ilişkin olarak verilen ve kesinleşen mahkeme kararlarının konuları ve dava sebeplerinin aynı olmaması ve dolayısıyla kararlar arasında çelişki bulunmaması karşısında, hakkın yerine getirilmesini olanaksız kılan bir durum görülmediği için, 2247 sayılı Kanunun 24. maddesinde belirtilen koşulların birlikte gerçekleşmediği düşüncesiyle söz konusu başvurunun reddi …"gerektiği yolunda düşünce vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇ :Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Nuri NECİPOĞLU'nun Başkanlığında, Üyeler: Ali ÇOLAK, Yusuf Ziyaattin CENİK, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Süleyman Hilmi AYDIN, Mehmet AKBULUT ve Yüksel DOĞAN'ın katılımlarıyla yapılan 20.2.2017 günlü toplantısınd Raportör-Hakim Taşkın ÇELİK'in 2247 sayılı Yasa'da öngörülen koşulları taşımayan başvurunun reddi gerektiği yolundaki raporu ve dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇ ile Danıştay Savcısı Y. BAL'ın başvurunun reddi gerektiğine ilişkin sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un "Mahkemenin görevi" başlığını taşıyan 1. maddesinde, "Uyuşmazlık Mahkemesi; Türkiye Cumhuriyeti Anayasası ile görevlendirilmiş, adli, idari ve askeri yargı mercileri arasındaki görev ve hüküm uyuşmazlıklarını kesin olarak çözmeye yetkili ve bu kanunla kurulup görev yapan bağımsız bir yüksek mahkemedir" denilmiş; 24. maddesinde(Değişik birinci fikra: 21/1/1982 - 2592/7 md.) ise, 1 nci maddede gösterilen yargı mercilerinden en az ikisi tarafından, görevle ilgili olmaksızın kesin olarak verilmiş veya kesinleşmiş, aynı konuya ve sebebe ilişkin, taraflarından en az biri aynı olan ve kararlar arasındaki çelişki yüzünden hakkın yerine getirilmesi olanaksız bulunan hallerde hüküm uyuşmazlığının varlığının kabul edileceği belirtilmiştir.

Anılan hükme göre, hüküm uyuşmazlığının varlığı için:

a) Uyuşmazlık yaratan hükümlerin, adli, idari veya askeri yargı mercilerinden en az ikisi tarafından verilmesi,

b) Konu, dava sebebi ve taraflardan en az birinin aynı olması,

c) Her iki kararın da kesinleşmiş olması,

d) Kararlarda davanın esasının hükme bağlanması,

e) Kararlar arasındaki çelişki nedeniyle hakkın yerine getirilmesinin olanaksız bulunması koşullarının birlikte gerçekleşmesi aranmaktadır.

Hüküm uyuşmazlığı bulunduğu ileri sürülen kararların incelenmesinden, adli ve idari yargı yerlerince verilmiş ve yasa yollarına başvurularak kesinleşmiş kararların olduğu, bu davaların taraflarından en az birinin (T.M. Turkey Metal Sanayi ve Ticaret A.Ş.) aynı olduğu anlaşılmaktadır.

Her iki yargı yerinde açılan davalar konu ve sebep yönünden incelendiğinde;

Adli yargı yerinde;

T.M. Turkey Metal Sanayi ve Ticaret A.Ş.firmasına ait fabrikanın çatısının tamiri sırasında meydana gelen kaza nedeniyle ölen C.M.'un mirasçıları tarafından anılan Şirkete karşı açılan maddi ve manevi tazminat davasında, İstanbul Anadolu 13. İş Mahkemesince 28/02/2014 gün ve E:2013/987, K:2014/110 sayı ile, daha önce verilen görevsizlik kararının bozulmasına ilişkin Yargıtay kararına uyulduktan sonra, C.M.'un davalı işverenin işçisi olarak çalışmakta iken meydana gelen iş kazası sonucu yaşamını yitirdiği belirtilerek maddi ve manevi tazminat isteminin kısmen kabulüne karar verilmiştir.

İdari yargı yerinde;

T.M. Turkey Metal Sanayi ve Ticaret A.Ş.firmasına ait fabrika yapısının onarım işi için işçi çalıştırılmasına rağmen işyeri bildirgesinin verilmemesi nedeniyle idari para cezası uygulanması işleminin iptali istemiyle Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığına karşı açılan davada; İstanbul 2. İdare Mahkemesince, 4.3.2013 gün ve E:2012/1295, K:2013/439 sayı ile; çatı onarımı işi için anlaşmaya varılan Şükrü Işık'ın yanında çalışan ve iş kazası sonucu vefat eden C.M. isimli kişinin davacı çalışanı olmadığı, bu itibarla davacı şirketin çatı onarımı işi ile ilgili olarak sigortalı çalıştırmaya başladığı halde işyeri bildirgesi verme yükümlülüğünü yerine getirmediğinden bahisle idari para cezası ile tecziyesine ilişkin işlemde hukuka uyarlık bulunmadığı gerekçesiyle işlemin iptaline karar verilmiştir.

Buna göre, her iki davada verilen kararlarda, vefat eden C.M. isimli kişinin, T.M. Turkey Metal Sanayi ve Ticaret A.Ş.firmasıyla olan ilişkisinin, hizmet akdi kapsamında değerlendirilip değerlendirilmeyeceği açısından bir ilgi bulunmasına karşılık, davaların aynı konu ve sebebe dayanmadığı; uyuşmazlığın farklı hukuki sebeplerle çıkarıldığı, yargısal denetimin farklı mevzuat çerçevesinde yapılarak çözüme ulaşıldığı hususları gözetildiğinde; adli ve idari yargı kararları arasında çelişki yüzünden hakkın yerine getirilmesinin imkansızlığından ve dolayısıyla hüküm uyuşmazlığından söz edilemeyeceği açıktır.

Açıklanan nedenlerle 2247 sayılı Yasanın 24. maddesinde öngörülen "konu ve dava sebebinin aynı olması" ve "hakkın yerine getirilmesinin imkansız bulunması" koşullarını taşımayan başvurunun reddi gerekmiştir.

S O N U Ç :2247 sayılı Yasa'nın 24. maddesinde öngörülen koşulları taşımayan BAŞVURUNUN REDDİNE, 20.2.2017 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Nuri	Ali	Yusuf Ziyaattin	Alaittin Ali
NECİPOĞLU	ÇOLAK	CENİK	ÖĞÜŞ

Üye	Üye	Üye
Süleyman Hilmi	Mehmet	Yüksel
AYDIN	AKBULUT	DOĞAN